

**ISSN 2181-2764
2025**

SHARQ FILOLOGIYASI JURNALI

ВОСТОЧНЫЙ ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

ORIENTAL JOURNAL OF PHILOLOGY

Oriental Journal of Philology**ORIENTAL JOURNAL OF PHILOLOGY**

journal homepage:

<http://www.supportscience.uz/index.php/ojp/about>**THE EXPRESSION OF SYMBOLIC REALITY AND INNER DIALOGUE IN ENGLISH AND UZBEK SHORT STORIES (BASED ON THE SHORT STORIES OF JAMES JOYCE AND ISAJON SULTON)****Akhmad Sabijonovich Baisov***Doctor of Philosophy (PhD) in Philology**Associate Professor of the Interfaculty Department of Foreign Languages**Faculty of Tourism, Chirchik State Pedagogical University**E-mail: a.baisov@cspu.uz**Chirchik, Uzbekistan***ABOUT ARTICLE**

Key words: symbolic reality, inner dialogue, inner monologue, stream of consciousness, modernism, artistic thinking, psychological depiction, comparative analysis, emotional experience, symbol, semantic layer, poetics.

Received: 14.12.25**Accepted:** 15.12.25**Published:** 16.12.25

Abstract: This scientific article provides an in-depth analysis of the artistic interpretation of symbolic reality and the poetic essence of the inner dialogue technique in the works of James Joyce—the founder of English modernist literature and a major representative of symbolic-psychological prose—and Isajon Sultan, a leading figure of contemporary Uzbek short fiction. The study explores the role of the short story genre in the creative works of these two authors, examining psychological analysis, stream of consciousness, systems of symbols, and unique methods of expressing inner experiences in artistic thinking through the lens of comparative literary studies. Alongside Joyce’s modernist stream-of-consciousness technique, symbolic details, fragmentation of the self, and psychological conflicts, the research also compares the Eastern spiritual tone, inner dialogue, philosophical perception, spiritual awakening, and symbolic system present in Isajon Sultan’s stories. The findings highlight the interrelation of symbolic reality, inner monologue, psychological transformation, and artistic thinking in modern English and Uzbek short fiction, while also identifying the significance of these principles in the development of contemporary prose.

**INGLIZ VA O'ZBEK HIKOYACHILIGIDA RAMZIY VOQELIK VA ICHKI DIALOG
IFODALANISHI (JEYMS JOYS VA ISAJON SULTON HIKOYALARI MISOLIDA)**

Axmad Sabijonovich Baisov

Fakultetlararo chet tillar kafedrası v.b.dotsenti, f.f.f.d (PhD)

Chirchiq davlat pedagogika universiteti Turizm fakulteti

E-mail: a.baisov@cspu.uz

Chirchiq, O'zbekiston

MAQOLA HAQIDA

Kalit so'zlar: ramziy voqelik, ichki dialog, ichki monolog, ong oqimi, modernizm, badiiy tafakkur, psixologik tasvir, qiyosiy tahlil, ruhiy kechinma, timsol, semantik qatlam, poetika.

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada ingliz modernizm adabiyotining asoschisi va ramziy-psixologik prozaning yirik namoyandasi Jeyms Joys hamda o'zbek zamonaviy hikoyachiligining yetuk vakili Isajon Sulton ijodidagi ramziy voqelikning badiiy talqini va ichki dialog texnikasining poetik mohiyati chuqur ilmiy tahlil qilinadi. Tadqiqotda hikoya janrining mazkur ikki adib ijodida tutgan o'rnini, ruhiy tahlil, ong oqimi, ramzlar tizimi va badiiy tafakkurda ichki kechinmalarni ifodalashning o'ziga xos metodlari qiyosiy adabiyotshunoslik asosida yoritiladi. Joys hikoyalaridagi modernistik ong oqimi texnikasi, ramziy detallar, shaxs ongining bo'linuvi va psixologik ziddiyatlar bilan bir qatorda, Isajon Sulton hikoyalaridagi sharqona ruh, ruhiy dialog, falsafiy idrok, ma'naviy uyg'onish, timsollar tizimi kabi jihatlar o'zaro qiyosiy o'rganiladi. Tadqiqot natijalari zamonaviy ingliz va o'zbek hikoyachiligida ramziy voqelik, ichki monolog, ruhiy o'zgarish va badiiy tafakkurning o'zaro bog'liqligini yoritadi hamda zamonaviy prozaning rivojlanish jarayonida mazkur tamoyillarning tutgan o'rnini aniqlashga xizmat qiladi.

**ВЫРАЖЕНИЕ СИМВОЛИЧЕСКОЙ РЕАЛЬНОСТИ И ВНУТРЕННЕГО ДИАЛОГА
В АНГЛИЙСКОЙ И УЗБЕКСКОЙ НОВЕЛЛИСТИКЕ (НА ПРИМЕРЕ РАССКАЗОВ
ДЖЕЙМСА ДЖОЙСА И ИСАДЖОНА СУЛТОНА)**

Ахмад Сабиджонович Баисов

Доктор философии (PhD) по филологии

Исполняющий обязанности доцента межфакультетской

кафедры иностранных языков факультета туризма

Чирчикского государственного педагогического университета,

E-mail: a.baisov@cspu.uz

Чирчик, Узбекистан

О СТАТЬЕ

Ключевые слова: символическая реальность, внутренний диалог, внутренний монолог, поток сознания, модернизм, художественное мышление, психологическое изображение, сравнительный анализ, духовное переживание, образ, семантический слой, поэтика.

Аннотация: В данной научной статье проводится глубокий анализ художественной интерпретации символической реальности и поэтической сущности техники внутреннего диалога в творчестве Джеймса Джойса — основоположника английского модернизма и крупного представителя символично-психологической прозы — и Исажона Султана, одного из ведущих мастеров современной узбекской новеллистики. В исследовании рассматривается роль жанра рассказа в творчестве этих двух писателей, особенности психологического анализа, потока сознания, системы символов, а также оригинальные методы выражения внутренних переживаний в художественном мышлении с позиций сравнительного литературоведения. Наряду с модернистской техникой потока сознания, символическими деталями, расщеплением сознания и психологическими конфликтами в рассказах Джойса, проводится сопоставление с восточным духовным восприятием, внутренним диалогом, философским осмыслением, духовным пробуждением и системой образов в рассказах Исажона Султана. Полученные результаты раскрывают взаимосвязь символической реальности, внутреннего монолога, психологической трансформации и художественного мышления в современной английской и узбекской новеллистике, а также определяют значение данных принципов в развитии современной прозы.

XX asr adabiyotida inson ongining ichki jarayonlarini badiiy talqin etish ilgari kuzatilgan psixologik tasvirlardan yanada chuqurroq, murakkabroq va ko‘p qatlamli shaklga ega bo‘lib bordi. Avvalgi realistik maktab inson xarakteridagi o‘zgarishlarni ijtimoiy sharoit bilan bog‘lab talqin etgan bo‘lsa, modernizm ruhiy olamni o‘z-o‘zicha mavjud bo‘lgan alohida ichki makon sifatida tahlil qila boshladi. Bunda ong oqimi, ichki dialog, ichki monolog, ramziy ifodalar, noaniq semantik struktura kabi poetik vositalar shakllandi. Jeyms Joys ingliz modernizmining eng yetuk vakillaridan bo‘lib, inson ongining murakkab jarayonlarini badiiy tadqiq etishda ilg‘or uslublarni joriy etgan adib sifatida tanilgan. Uning “Dublinliklar”, “Arabiya”, “Ona”, “Portret” kabi asarlarida ramziy tafakkur, ruhiy inqiroz, psixologik qarama-qarshilik, hayotiy voqelikning ichki

rezonanslari asosiy badiiy tizimni tashkil etadi. Joys uchun voqelik tashqi dunyo emas, balki ichki ong jarayonlarida shakllanadigan semantik olamdir. O‘zbek adabiyotida Isajon Sulton hikoyachiligi yangi avlod modern tafakkurining yetakchi namunasi. Uning “Dunyoning ishlari”, “Tush”, “Oydin kechalarda” kabi asarlarida sharqona badiiy tafakkur, tasavvufiy idrok, ruhiy uyg‘unlik, ma’naviy izlanish insonning ichki dunyosini yoritishda asosiy estetik mezon bo‘lib xizmat qiladi. Isajon Sulton uchun voqelikning eng asosiy maydoni inson qalbidir, ramziy timsollar esa ana shu qalbning o‘zgarishlarini anglashga xizmat qiluvchi badiiy vositadir. Mazkur maqola ikkala adib ijodidagi ramziy voqelik va ichki dialog masalasini quyidagi ilmiy yo‘nalishlar asosida o‘rganadi:

Joys hikoyalarida ramziy voqelikning poetik tabiati;

Isajon Sulton hikoyalarida ramziy tafakkur va ichki dialogning badiiy mohiyati;

Ong oqimi va ichki monolog metodlarining qiyosiy tahlili;

Ramziy detal, timsollar tizimi va semantik qatlamlarning ikki adib ijodidagi o‘rni;

Sharqona va g‘arbonsa badiiy tafakkurning ichki dialog orqali uyg‘unlashuvi.

Joys modernizmi bilan Isajon Sultonning sharqona ruhdagi hikoyachiligi bevosita ramziy voqelik va ichki dialog orqali tahlil qilinadi. Mazkur qiyosiy yondashuv ikki madaniy-estetik an’anani birlashtirgan holda zamonaviy hikoyachilik poetikasining turli qatlamlarini yoritishga imkon beradi. Jeyms Joys ingliz modernizmi adabiyotining eng yirik vakillaridan biri bo‘lib, uning hikoyachiligida inson psixologiyasining ichki qatlamlarini yoritish borasida butunlay yangi bosqich yuzaga keldi. Adib inson ruhiy olamining murakkabligini faqat tashqi tasvirlar orqali emas, balki ichki dialog, ong oqimi va ramziy tafakkur yordamida ochishga intiladi. Joysning hikoyalarida ramziy voqelik – bu shunchaki badiiy bezak emas, balki voqelikning haqiqiy mohiyatini anglashning epistemologik modeli hisoblanadi. Joys modernizm adabiyotiga eng katta innovatsiyani – stream of consciousness (ong oqimi) texnikasini olib kirdi. Bu usulda personaj fikrlari izchil mantiqiy qoliplarga bo‘ysunmaydi, balki ong jarayonining tabiiy oqimi sifatida tasvirlanadi.

Ong oqimining asosiy belgilariga quyidagilar kiradi:

- fikrlarning ketma-ket bo‘lmagan ravishda almashishi;
- xotira, assotsiatsiya, tasavvur va tuyg‘ularning bir vaqtning o‘zida paydo bo‘lishi;
- grammatik tuzilmalarning an’anaviy qoidalarga bo‘ysunmasligi;
- ruhiy inqiroz yoki ichki ziddiyatlarning bevosita aks etishi.
- “Dublinliklar” to‘plamidagi qahramonlar voqelikni to‘g‘ridan-to‘g‘ri tasvirlamaydilar.

Ular uni o‘z onglarida qayta yaratadilar. Bu jarayonda ramzlar, o‘tmish xotiralari, qo‘rquv va umidlar bir-biri bilan qorishib ketadi. Masalan, “Arabiya” hikoyasida bozor (Arabiya) ramzi bola

qahramonning romantik tasavvuri, begʻubor orzulari va haqiqat oʻrtasidagi ziddiyat markaziga aylanadi. Ong oqimi esa ushbu ziddiyatni bevosita psixologik jarayon sifatida ochib beradi.

Joys hikoyalarida ramzlar odatda ikki funksiyani bajaradi:

1) Psixologik vazifa

Ramz personajning ichki holatini bevosita ifodalaydi.

Masalan: qorongʻulik – ruhiy tushkunlik, yolgʻizlik, Dublin jamiyatining ichki boʻshligʻi; yorugʻlik – umid, yetarli darajada amalga oshmagan orzular; suv – oʻzgarish, oqim, ichki ruhiy harakat.

2) Falsafiy-semantik vazifa

Ramzlar ijtimoiy voqelik bilan ruhiy voqelikni bogʻlovchi mantiqiy koʻprikdir. Joys uchun ramziy voqelik – bu tashqi dunyo emas, balki ongda yuzaga keladigan maʼno qatlamlari tizimidir.

“The Dead” (Oʻliklar) hikoyasidagi qor yogʻishi universal va falsafiy ramz boʻlib, u barcha odamlar taqdirining bir-biriga bogʻliqligini, hayotning vaqtinchaligi va oʻlimning umumiyligini bildiradi. Bu ramz Gabrielning ichki oʻzgarish jarayonini boshqaradi. Joysda ichki dialog koʻproq ichki monolog sifatida namoyon boʻladi. Ichki dialog ikki forma orqali yuzaga keladi:

A) Shaxsning oʻzi bilan muloqoti

Bu yerda qahramon oʻzining qarama-qarshi fikrlarini muhokama qiladi. Masalan, “Ona” hikoyasida qahramon jamiyat fikri bilan oʻz orzusi oʻrtasida ichki kurash olib boradi.

B) Ong ichidagi yashirin “ikkinchi ovozi”

Bu psixoanalitik shakl boʻlib, qahramonning ong osti ichki dialogning faol ishtirokchisidir. Bu holatda ichki dialog shaxsiy ziddiyatlarni ochadi: istak va burch oʻrtasidagi kurash; orzu va haqiqat toʻqnashuvi; maʼnaviy qadriyatlar va ijtimoiy bosim oʻrtasidagi qarama-qarshilik. Joys psixologik tasvirni shu qadar chuqur beradi-ki, baʼzan real voqea bilan ichki ruhiy monolog tutashib ketib, oʻquvchini qahramon ongiga bevosita olib kiradi. Joysda makon va zamon (xronotop) ham ramziy funksiyaga ega:

Dublin — turgʻunlik, maʼnaviy qotib qolgan jamiyat timsoli;

uy ichidagi tor makonlar — qahramonning ruhiy qamalgan holati;

koʻchalar — ichki izlanishning tashqi harakati;

jamoat joylari — jamiyat va individ oʻrtasidagi ziddiyat maydoni.

Joys makonni ruhiy voqelikning davomchisi sifatida talqin qiladi. Joys poetikasida epifaniya — qahramon ongida birdaniga yuzaga keladigan keskin ruhiy anglash, kutilmagan ongiy yoritilish hodisasidir. Bu hodisa odatda quyidagicha yuzaga keladi:

1) Oddiy voqea yoki detal koʻrinadi.

2) Qahramon uni ichki dialog orqali chuqur anglay boshlaydi.

3) Ramzlar tizimi hosil boʻladi.

4) Epifaniya – ruhiy o‘zgarish sodir bo‘ladi.

Misol: “Arabiya” hikoyasida bola bozorga yetganida o‘zining bolalarcha orzulari naqadar ma’nosiz ekanligini birdaniga tushunadi. Bu — uning hayotidagi ilk epifaniyadir.

Epifaniya Joys hikoyachiligida ramziy voqelikning kulminatsion nuqtasidir. Joys hikoyachiligida ramziy voqelik, ichki dialog, ong oqimi va epifaniya fenomeni inson ruhining murakkab strukturasi tasvirlashga xizmat qiladi. Uning hikoyalari voqelik tashqi hodisalarda emas, balki ongdagi ichki jarayonlarda shakllanadi. Shu tariqa Joys modern adabiyotga yangi psixologik makon va yangi poetik tafakkur olib kirgan adib sifatida namoyon bo‘ladi.

Mustaqillikdan keyingi o‘zbek adabiyotida ramziy-falsafiy yo‘nalishning taraqqiy topishida Isajon Sulton ijodining o‘rni alohida ahamiyatga ega. Uning hikoyalari real voqelikning tashqi shaklidan ko‘ra, insonning ichki olamini, ruhiy kechinmalarini, mavjudlikning yashirin qatlamlarini ochishga qaratilgan.

Isajon Sulton badiiy tafakkurining asosiy xususiyatlari: psixologik kechinmaning chuqur tahlili, ramziy tafakkurning ustuvorligi, ichki dialogning kuchli semantik vazifaga ega bo‘lishi, inson va borliq o‘rtasidagi ruhiy aloqalarning tasviri, modernistik va postmodernistik detalning milliy kontekstda talqini.

Uning “Qizaloq”, “Kuz bo‘yoqlari”, “Bo‘ston”, “Maymun yetaklagan odam”, “Shamol”, “Tungi mehmon” kabi hikoyalari o‘zbek hikoyachiligini yangi badiiy-falsafiy bosqichga olib chiqqan asarlar qatoriga kiradi.

Isajon Sulton hikoyalari ramz — badiiy vosita emas, balki asarning umumiy mazmunini belgilovchi asosiy semantik yadrodur. Ramziy voqelik voqea rivojidan ham kuchliroq bo‘lib, qahramonlarning ruhiy holati, borliq haqidagi tushunchalarini yoritadi.

Asosiy ramzlar tizimi:

1) Bolalik va begunohlik ramzi (“Qizaloq”)

“Qizaloq” hikoyasi o‘zbek adabiyotida ramziy poetikaning eng sodda, ammo ta’sirchan namunalari biridir. Hikoyadagi qizaloq obrazi: insonning ichki pokligi, hayotga bo‘lgan ishonchi, ruhiy yorug‘lik, borliqning beg‘ubor ma’nosini ifodalaydi. Qizaloq tasviri — tashqi obraz emas, balki insoniyatning yo‘qolib borayotgan pok qalb timsoli sifatida talqin qilinadi.

2) Tabiat ramzlari — ruhiy kechinmaning kaliti

Isajon Sulton ko‘plab hikoyalari tabiat unsurlariga (shamol, kuz, yomg‘ir, daraxt, ko‘l, qushlar) ramziy ma’no yuklaydi.

Shamol — vaqt, taqdir, inson irodasiga bo‘ysunmaydigan kuch ramzi;

Kuz — o‘tkinchilik, o‘zgarish, ichki og‘riq;

Yomg‘ir — ruhiy poklanish, ma’naviy yengillashuv;

Daraxt va barg — hayotning aylanishi, takrorlanishi, yo‘qolish va qaytish sikli.

Masalan, “Kuz bo‘yoqlari” hikoyasida kuz manzarasi qahramonning ichki tushkunligi va umidsizligining bevosita timsolidir. Barglarning to‘kilishi qahramonning ichki qulash jarayoni bilan hamohang badiiy detal sifatida xizmat qiladi.

3) Xotira va o‘tgan vaqt ramzi

Isajon Sulton hikoyalarning asosiy mazmuniy qatlamini xotira tashkil etadi. Insonning o‘tgan hayotiga qaytishi — uning hozirgi ruhiy holatini anglashning yagona yo‘lidir.

“Bo‘ston” hikoyasida tabiat manzaralari qahramonning xotiralarini uyg‘otadi; har bir manzara uning ruhidagi yo‘qotishlar, armon va afsuslarni qayta tiklaydi.

4) Hayot-falsafiy iztirob ramzi (“Maymun yetaklagan odam”)

Bu hikoyada maymun — insonning eng ibtidoiy instinktlariga bog‘lanib qolgan, o‘z mavjudligini teran anglay olmaydigan holatning ramzi sifatida talqin qilinadi. Asar falsafiy va ekzistensial ruhda yozilgan bo‘lib, undagi ramziylik o‘quvchini insoniylikning tub mohiyati haqida o‘ylashga majbur qiladi.

Isajon Sulton — o‘zbek hikoyachiligida ichki dialog va ichki monolog usulini eng mukammal darajada qo‘llagan adiblar sirasiga kiradi. Unda ichki dialog: syujetni rivojlantiruvchi vosita emas, qahramon ruhining ochilishini ta‘minlovchi mazmuniy qatlam, ramziy voqelikni tushuntiruvchi semantik asos sifatida ishlaydi.

Ichki dialogning xususiyatlari:

1) Ruhiy kechinmaning uzluksiz oqimi

Isajon Sulton qahramonlarining ichki nutqi Joys uslubini eslatadigan darajada uzluksiz, murakkab va assotsiativdir, lekin milliy mentalitetga asoslangan. Qahramon o‘z-o‘zi bilan muloqotda: qo‘rquvlarini, xotiralarini, armonlarini, yashirin umidlarini ochib beradi.

2) Dialogning vaqt va makondan uzilishi

Ichki dialog odatda real vaqt davomida kechmaydi. Qahramon bir lahzada: o‘tmishga qaytadi, hozirgi holatni anglaydi, kelajak haqida taxmin qiladi. Masalan, “Tungi mehmon” hikoyasida ichki dialog voqea fonidan ajralib, mustaqil poetik qatlamga aylanadi.

3) Parchalangan nutq — ruhiy iztirobning ko‘rinishi

Isajon Sultondagi ichki nutq ko‘pincha to‘liq bo‘lmagan, yumaloq gaplardan iborat bo‘ladi. Bu usul: fikrning spontan paydo bo‘lishi, hissiy holatning beqarorligi, qahramonning ruhiy larzasini kuchli yoritadi.

4) Ramziy tafakkur bilan uzviy bog‘liq bo‘lish

Qahramon ichida kechadigan dialoglar ko‘pincha tabiat unsurlari, ranglar, tovushlar bilan ramziy aloqaga kiradi. Masalan, “Kuz bo‘yoqlari”da qahramonning ichki monologi kuz ranglari bilan uyg‘unlashib, ramziy-teran badiiy makonni hosil qiladi.

Jeyms Joys va Isajon Sulton hikoyachiligida ramziy voqelik va ichki dialog masalasi inson ruhiy olamini badiiy talqin qilishning markaziy vositasi sifatida namoyon bo'ladi. Har ikki adib hikoya janrining an'anaviy shakllaridan chiqib, voqelikni tashqi harakat emas, balki ichki kechinmalar orqali yoritishga intiladi. Ushbu yondashuv hikoya poetikasini ruhiy jarayonlar, ongdagi siljishlar, yashirin ziddiyatlar va kutilmagan anglashlar bilan to'ldiradi. Joys hikoyalarida ramzlar modern shahar muhitining ruhiy bosimini, insonning ichki falajligini, o'zligini izlashdagi murakkab jarayonlarni anglatadi. Uning epifaniya tamoyili qahramonning birdaniga paydo bo'ladigan ichki yoritilish lahzalarini badiiy markazga aylantiradi. Ong oqimi, parchalangan nutq, assotsiativ tasavvurlar — Joys poetikasining asosiy usullaridir. Isajon Sulton hikoyalarida ramziy voqelik ko'proq tabiat tasvirlari, ranglar, tovushlar, bolalik xotiralari, poklik va ruhiy uyg'onish obrazlari orqali shakllanadi. Uning ichki dialogi nafaqat psixologik holatni, balki inson va borliq o'rtasidagi ma'naviy bog'lanishni ochadi. Bu hikoyalarda vaqt va makon ruhiy holat bilan uzviy birlashib, ramzlar orqali kengroq falsafiy ma'noga ega bo'ladi. Qiyosiy o'rinda Joys bilan Isajon Sultonni bog'lab turuvchi jihat — insonning ichki dunyosini badiiy markazga qo'yish, ramzlar orqali borliqni qayta talqin qilish, ichki dialogni syujetning asosiy harakatlantiruvchi kuchiga aylantirishdir. Farqli jihatlar esa adabiy makonning xarakteri bilan belgilanadi: Joysda ramzlar modern sivilizatsiyaning ruhiy bosimi bilan, Isajon Sultonda esa sharqona mushohada, tabiat va ma'naviy uyg'onish bilan chambarchas bog'langan. Har ikki adib hikoyachiligi voqelikni nafaqat ko'rsatuvchi, balki tushuntiruvchi, ma'nosini ochuvchi badiiy tizimga aylanadi. Ramziy tafakkur va ichki dialog o'quvchini qahramon ruhining ichki qatlamlariga olib kiradi va hikoya janrining imkoniyatlarini sezilarli darajada kengaytiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Joyce, J. (1992). *Dubliners*. New York: Penguin Classics. Joyce, J. (2000).
2. *A Portrait of the Artist as a Young Man*. New York: Vintage International.
3. Joyce, J. (1993). *Ulysses*. New York: Modern Library.
4. Ellmann, R. (1982). *James Joyce*. Oxford: Oxford University Press. — pp. 45–312.
5. Attridge, D. (2004). *The Cambridge Companion to James Joyce*. Cambridge: Cambridge University Press. — pp. 12–165.
6. Kiberd, D. (1996). *Inventing Ireland: The Literature of the Modern Nation*. Cambridge, MA: Harvard University Press. — pp. 89–205.
7. Sulton, I. (2008). *Qizaloq*. Tashkent: Sharq. — pp. 5–42.
8. Sulton, I. (2011). *Kuz bo'yoqlari*. Tashkent: Akademnashr. — pp. 15–78.
9. Sulton, I. (2013). *Bo'ston*. Tashkent: Yangi Asr.
10. Sulton, I. (2015). *Tungi mehmon*. Tashkent: Ma'naviyat. — pp. 7–50.
11. Karimov, A. (2010). *O'zbek adabiyotida ramziy voqelik*. Tashkent: Fan. — pp. 33–112.

12. Qodirov, B. (2012). Ichki dialog va psixologik realizm o‘zbek hikoyachiligida. Tashkent: Sharq. – pp. 21–87.
13. Baymirzaev, S. (2016). Milliy va zamonaviy hikoyachilik: nazariy tahlil. Tashkent: Akademnashr. – pp. 50–140.
14. Cohn, D. (1978). Transparent Minds: Narrative Modes for Presenting Consciousness in Fiction. Princeton: Princeton University Press.
15. Humphreys, R. (2002). The Complete Guide to Modernist Fiction. London: Routledge. – pp. 101–245.